

Les últimes lletres

Lovecats!

Les millors històries sobre gats.

Selecció a cura de Maria Mercè Roca.

La Magrana.

Barcelona, 2003.

218 pàgines.

«Gats, gats, gats». The Cure té una cançó prou coneguda on el cantant basa la seva tornada en un estrident «Lovecats!». Com ells mateixos han declarat, hi ha qui, un cop n'ha descobert l'essència, té vertadera passió pels gats. Quan es comparen amb els gossos, en el terreny expressiu aquests felins de mirada indiferent i bisellada tenen les de perdre. No ens solen seguir quan ens aixequem del sofà, no se'ns llancen a sobre quan arribem de la feina i si mouen la cua no és perquè tinguin ganes de jugar amb

nosaltres. I és que els gats no són «només» criatures amb poders màgics, com la Grimalkin celta de *Macbeth*; són també els primers anarquistes de la terra. Representen allò que els humans quasi ja no tenim: l'instint de supervivència, la independència i la vida lliure, sense cap amo que els mani quan han de menjar o dormir, jugar o callar. Perquè, de fet, no som nosaltres els que escollim ser-ne propietaris. Segons els veterinaris, són ells els que se'ns acosten i ens marquen amb les glàndules com a propietat seva, i, sense que ens n'adonem, ens menen a la calma.

Les millors històries sobre gats és una antologia de trenta-vuit textos de diversos autors que ofereix Maria Mercè Roca, enamorada dels dos felins que l'acompanyen quan escriu, perquè en cada conte, en cada fragment de novel·la, en cada poema, hi trobem alguna de les qualitats esmentades, i més, d'aquests éssers seductors. L'obra es divideix en cinc apartats: gats als contes, gats a les novel·les, gats de veritat, gatons i rareses, i gats poetes i músics. Caldés, Highsmith, Rodoreda, Zola, Hugo, Saroyan, Goethe, Lope de Vega, Kafka, Deshimaru, Lessing... són només alguns dels escriptors que han dedicat més d'una ratlla als gats, potser als seus gats, i que omplen les pàgines d'aquesta recopilació, que també inclou un conte inèdit de la mateixa Maria Mercè Roca, *Nostàlgia*.

La selecció, doncs, compila obres de grans autors de la literatura universal i d'altres de no tan coneguts en què apareixen gatets i gatots de tots colors. Roca ha prescindit voluntàriament, però, d'alguns gats que generalment figuren en totes les antologies, com *El gat negre* d'Edgar Allan Poe, o «el gat de Chesire de Lewis Carroll, perquè tot i que estava al costat dels homes i les dones, en general, no els commovien ni els emocionaven». Ha escollit, en canvi, els que s'ajusten al seu món personal, subjectiu, sentimental, gats que «omplen els buits de l'ànima». Per això el lector tampoc no hi trobarà ni el gat de Kipling ni els gats nocturns d'Eliot.

Daniel Jiménez completa l'antologia amb una colla d'il·lustracions de gats i gates, una vintena de mixos de paper ben diferents els uns dels altres. Personalment, el dibuix del meu gat, enorme i ja vellet, m'ha semblat trobar-lo a la pàgina 131, i potser també a la 209. Quant a la descripció de la seva psicologia —ni de bon tros un grimalkin—, crec que és el de *Noies a casa*, de Bohumil Hrabal.

